

■ Грашовы калькулятар

НАВАТ СВІНІНА ПАТАННЕЛА

Зніжэнне коштаў летась адбылося і па некаторых іншых катэгорыях тавараў

У нашай краіне ў 2015 годзе мацней за ўсё даражэлі садавіна, гародніна і цукар, аднак сур'ёзна патаннела свініна і крыху нават кефір. Усяго за год цэны на харчовыя тавары ў сярэднім павялічыліся на 11%, паведаміў на брыфінгу начальнік галоўнага ўпраўлення статыстыкі цэн Нацыянальнага статыстычнага камітэта Аляксей ЯРКАВЕЦ.

ПАДАРАЖЭЛІ ЦЫТРУСАВЫЯ І РЫБА

Зразумела, што летась больш хуткімі тэмпамі даражэлі харчовыя тавары імпортнай групы. Таму і адзначаўся значны рост цэн на плодаагароднінчую прадукцыю: за год — на 37,7%. Другое месца ў харчовай інфляцыі займае цукар, які падаражэў на 32,1%. Рыба і рыбапрадукты летась павялічылі свае цэннікі на 21,9%. Таксама істотна — на 20,4% — за мінулы год падаражэлі імпортны алей і тлушчы. Потым ідуць крупы і бабовыя, якія прыплюсавалі 18,3%. Летась тытунёвыя вырабы падаражэлі на 17,8%, кандытарскія вырабы — на 15,4%, яйкі — на 13,6%. Крыху слабей павялічыліся цэны на макарону, якая падаражэла на 9,6%, а алкагольныя напоі падраслі на 6,5%. Нязначна падаражэлі малако і малочная прадукцыя (на 1,3%), а цана на мяса павялічылася толькі на 0,3%.

СВІНІНА — НЕ Ё ПШАНЕ?

За мінулы год цэны на свініну ў залежнасці ад віду і катэгорыі знізіліся ад 10,9% да 10,4%, на сала і грудзінку — на 4,6%. Сёння гэта ўжо міжнародная тэндэнцыя, бо ў сусветных СМІ была праведзена маштабная антырэклама ўжывання чырвонага мяса. Другі фактар — свабодная канкурэнцыя сярод вытворцаў на рынку. Разам з тым кошты на ялавічыну засталіся на ўзроўні 2014 года. Каўбаса і вэнджаніна падаражэлі на 3,6%, куры — на 4,65%. Прыкладна на 30,6% падаражэў у мінулым годзе салёны селядзец, на 26,9% — марожа-

ная рыба, на 26,4% — рыба салёная і вэнджаная, на 21,4% павялічыліся цэны на морапрадукты. Менш за ўсё падаражэла айчынная жывая рыба (плюс 10,1%).

РЭКІ КЕФІРУ

Асобна Аляксей Яркавец спыніўся на малочнай групе тавараў. Калі разглядаць малако, малочную прадукцыю і сыры, то тут па некаторых катэгорыях ёсць падзенне коштаў. Так, кефір за год патаннеў на 2,6%, малако — на 1,2%. А вось тлушты тварог падаражэў на 1,3%, смятана — на 2%, ёгурт — на 5%. Больш за ўсё за год падаражэлі (на 12,5%) сухія малочныя сумесі для дзіцячага харчавання.

ца павелічэнне коштаў у памеры 11,5%. Тут больш за ўсё падаражэлі медыкаменты — на 28,3%, сінтэтычныя мыйныя сродкі — на 22,2%, парфумерна-касметычныя тавары — на 18,5%, электратавары — на 17,2%.

«УКУСІЛА» КАМУНАЛКА

Сярод актуальных і балючых выдаткаў на сельніцтва мацней за ўсё павялічыліся летась тарыфы на жыллёва-камунальныя паслугі — на 20,2%, далей ідуць прававыя — на 20%, паслугі сувязі — на 17%. Бытавыя паслугі падаражэлі на 13,9%, медыцынскія — на 10,8%, а паслугі дашкольных устаноў выраслі ў кошце на 10%. Па бытавых паслугах больш за ўсё падаражэў тэхнічны агляд аўтамабіляў — на 22,2%, цэны на паслугі лазняў выраслі на 19%, чырульняў — на 16,8%, а рамонт абутку падаражэў на 16,4%. Менш за ўсё падаражэлі рытуальныя паслугі, дзе цэннікі прыплюсавалі толькі 4,5%.

Цэны на паслугі паветранага транспарту выраслі сёлета на 24,3%, чыгуначнага — на 6,4-6,3%, гарадскога — на 4,5%. Цэны на турыстычныя паслугі падаражэлі на 26,7%. У выніку спецыялісты Белстата адзначылі, што інфляцыя ў нашай краіне за 2015 год склала 12%, а ў снежні — 1,2%.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@vziazda.by

НЕ СЯДЗЕЦЬ СКЛАЎШЫ РУКІ

Праведзенае сацыялагічнае даследаванне паказала, што 17,8% грамадзян нашай краіны маюць намер адкласці зварот па пенсію пры дасягненні 55 гадоў (жанчыны) і 60 гадоў (мужчыны) і працягнуць працаваць. Прычым жанчыны прымаюць такое рашэнне больш ахвотна. Так, адкласці зварот па пенсію гатовыя 18,8% прадстаўніц прыгожага полу і 17% прадстаўнікоў моцнага полу. Таксама аказалася, што жаданне адкласці выхад на пенсію і прадоўжыць працу ўласціва ў значнай ступені кіраўнікам (29,2%), служачым без спецыяльнай адукацыі (25,9%), а таксама спецыялістам вытворчай (22,5%) і невытворчай сферы (18,4%). Сацыялагічнае апытанне таксама паказала, што 28% беларусаў збіраюцца аформіць пенсію, але пры гэтым працягнуць працаваць. Адпаведна, яны будуць атрымліваць і пенсію, і заробак.

У 2014 годзе ў краіне налічвалася 2 млн 594 тыс. пенсіянераў усіх катэгорый.

На колькі гадоў нашы суайчыннікі гатовыя адтэрмінаваць зварот па пенсію? Так, па выніках апытання, папрацавалі б яшчэ 1 год за прыбаўку ў 6% да будучай пенсіі 4% насельніцтва, 2 гады за прыбаўку ў 8% — 2% беларусаў, 3 гады за прыбаўку ў 10% — 3,8% нашых грамадзян, 4 гады за прыбаўку ў 12% — 1,4%. Прапрацаваць яшчэ 5 гадоў і больш за прыбаўку ў 14% за пяты і кожны наступны гады гатовыя 6,6% беларусаў.

Разам з тым магчымае павышэнне пенсійнага ўзросту ў заканадаўчым парадку падтрымліваюць толькі 10,6% нашых грамадзян, а 67,6% аказаліся супраць. Не змаглі вызначыць свайго стаўлення да магчымага павышэння пенсійнага ўзросту 20,8% насельніцтва.

У 2014 годзе ў Беларусі налічвалася 2 млн 594 тыс. пенсіянераў усіх катэгорый (з улікам ваенных пенсіянераў і інш.). Для параўнання: агульная колькасць пенсіянераў у нашай краіне ў 1990 годзе складала 2 млн 375 тыс. чалавек.

На кожнага пенсіянера прыпадае па 1,69 працоўнага чалавека. У 1990 годзе гэты паказчык быў вышэйшы — 2,17 чалавека.

На кожнага пенсіянера сёння прыпадае па 1,69 працоўнага чалавека. У 1990 годзе гэты паказчык быў вышэйшы — 2,17 чалавека. Нацыя старэе, пажылых людзей становіцца ўсё больш, а колькасць працоўнага насельніцтва памяншаецца.

Гэта і прымусе дзяржаву думаць аб павышэнні пенсійнага ўзросту: забяспечыць сацыяльныя гарантыі для пажылых людзей працоўным становіцца ўсё цяжэй. У Беларусі прынята размеркавальная (салідарная) пенсійная сістэма. Гэта значыць, што пенсіі старэйшаму пакаленню выплачваюцца са сродкаў, што адлічваюць малодшыя пакаленні, якія цяпер працуюць. Гэтак жа ў свой час адлічвалі сродкі на выплату пенсій пажылым людзям цяперашніх пенсіянераў, калі працавалі. Такім чынам, адбываецца своеасаблівае перакрываўнае субсідаванне розных пакаленняў.

Спецыялісты прапануюць яшчэ адно пераўтварэнне: паступовае ўвядзенне ў пенсійную сістэму краіны назапашвальнага кампанента. Гэта прадугледжвае, што ўжо з маладых гадоў кожны беларус павінен будзе адкладаць грошы сабе на старасць у спецыяльныя фонды. Праўда, узровень даверу насельніцтва да прыватных пенсійных фондаў на сёння вельмі нізкі: ім давораюць толькі 4% удзельнікаў сацыялагічнага даследавання. Наадварот, дзяржаўнаму пенсійнаму фонду давораюць 88% апытаных. Таму пры прыняцці рашэння аб рэфармаванні пенсійнай сістэмы ў гэтым кірунку спатрэбіцца ўсталяванне эфектыўнага кантролю над дзейнасцю гэтых фондаў.

Святлана БУСЬКО, busko@vziazda.by

■ Спажывец

КАБ НА ДАРОЗЕ НЕ БЫЛО ПРАБЛЕМ...

Дзяржстандарт працягвае праверкі дызельнага паліва на АЗС

Экіпаж у складзе супрацоўнікаў інспекцыі Дзяржстандарт па Мінскай вобласці і горадзе Мінску Алы ПІКІТЫ і Алены РАДЗЕВІЧ пад'язджае да адной са сталічных заправак. Пакуль работнікі запраўкі рыхтуюцца да праверкі, інспектары нагадваюць, што ў Дзяржстандарт паступіла прапанова канцэрна «Белнафтахім» аб правядзенні праверак якасці дызельнага паліва, што рэалізуецца на аўтазаправачных станцыях рэспублікі. Падставай для гэтага паслужылі шматлікія звароты грамадзян, якія паступілі ў канцэрн.

У ходзе кантрольна-наглядных мерапрыемстваў правяраецца адпаведнасць дызельнага паліва тэхнічнаму рэгламенту Мылтнага саюза «Аб патрабаваннях да аўтамабільнага і авіяцыйнага бензіну, дызельнага і суднавага паліва, паліва для рэактыўных рухавікоў і мазуту» (ТР МС 013/2011), у тым ліку па паказчыку гранічная тэмпература фільтравання.

Работнікі ў прысутнасці інспектараў пачынаюць адбор проб для лабараторнага аналізу — спатрэбіцца два літры. На кожную ёмістасць з адабраным палівам афармляецца суправаджальны дакумент, які змяшчае нумар аўтазаправачнай станцыі, каму яна належыць, дату і час, хто адбіраў пробы, якое дызельнае паліва, з якога рэзервуара. Гэтаксама робіцца з кожнай калонкай на АЗС.

Як патлумачылі інспектары, адабраныя ўзоры апячатваюцца і накіроўваюцца ў адну з акрэдытаваных выпрабавальных лабараторый — у прыватнасці, 202-і хіматалагічны цэнтр гаручага Узброеных Сіл. Вынікі выпрабаванняў будуць гатовыя прыкладна праз тыдзень, ад іх будзе залежаць далейшае рашэнне.

Ала Пікта расказвае, што па выніках аналізу будзе выданы пратакол выпрабаванняў і заключэнне аб адпаведнасці альбо неадпаведнасці гэтага дызельнага паліва патрабаванням ТР МС 013/2011.

Пэўныя меры адміністрацыйнага ўздзеяння да суб'ектаў гаспадарання, у якіх паліва не будзе адпавядаць вызначаным патрабаванням, прымаюцца згодна з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь №48 «Аб мерах па забеспячэнні дзяржаўнага кантролю (нагляду) за выкананнем патрабаванняў тэхнічных рэгламентаў». За такія парушэнні сума штрафаў для фізічнай асобы складзе ад 20 да 50 базавых велічынь, для юрыдычнай — да 100% ад кошту рэалізаванай прадукцыі, але не менш за 200 базавых велічынь, — праінфармавала спецыяліст.

Плануецца, што абагульненныя вынікі праверак, якія праводзяцца па ўсёй краіне на розных АЗС, Дзяржстандарт прадставіць да канца студзеня.

ДАВЕДКА

Згодна з ТР МС 013/2011, дызельнае паліва падлягае дэклараванню адпаведнасці. Акрамя таго, ТР МС 013/2011 устаноўлена, што кожная партыя паліва, якое выпускаецца ў абарачэнне і (або) знаходзіцца ў абарачэнні, суправаджаецца дакументам аб якасці (пашпартам), копію якога прадавец абавязаны прад'явіць па патрабаванні спажывца. Дакумент аб якасці павінен змяшчаць нарматыўныя значэнні і фактычныя вынікі выпрабаванняў, якія пацвярджаюць адпаведнасць паліва гэтай маркі патрабаванням ТР МС 013/2011, у тым ліку па паказчыку «гранічная тэмпература фільтравання».

Гэты паказчык з'яўляецца адным з асноўных эксплуатацыйных паказчыкаў, якія характарызуюць нізкатэмпературныя ўласцівасці дызельнага паліва.

Згодна з дадаткам 3 ТР МС 013/2011, гранічная тэмпература фільтравання змяняга дызельнага паліва павінен складаць не больш як мінус 20 градусаў, арктычнага змяняга дызельнага паліва — не больш як мінус 38 градусаў.

З улікам гэтага, для вызначэння магчымасці выкарыстання змяняга дызельнага паліва, якое рэалізуецца на аўтазаправачных станцыях у рэальных умовах надвор'я, пакупніку рэкамендуецца азнаёміцца з яго фактычным значэннем гранічнай тэмпературы фільтравання, прыведзеным у дакуменце аб якасці.

Дар'я ШОЦІК. Фота аўтара.

Спецыялісты інспекцыі Дзяржстандарт па Мінскай вобласці і горадзе Мінску разам з работнікамі АЗС запраўняюць суправаджальныя дакументы.